

Folketinget – Europaudvalget

Christiansborg, den 30. marts 2005

EU-chefkonsulenten

Erhvervsudvalget (2. samling)

ERU alm. del - Bilag 67

EU-note – E 4

Offentligt

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

**Resumé af konklusionerne fra mødet i Det Europæiske
Råd den 22.-23. marts 2005**

(revision af stabilitets- og vækstpagten og midtvejsrevision af Lissabon-
strategien)

Resumé

Centrale emner på Det Europæiske Råds forårsmøde den 22.-23. marts 2005 **revisionen af stabilitets- og vækstpagten samt midtvejsrevisionen af Lissabon-strategien.**

Stabilitets- og vækstpagten blev ændret både med hensyn til de offentlige financers stilling på mellemlangt sigt og med hensyn til proceduren i forbindelse med et uforholdsmæssigt stort underskud.

DER vedtog en række konklusioner, der skal sætte ny gang i Lissabon-strategien fem år efter lanceringen på DER's møde i Lissabon i 2000. Essensen er, at der udvælges kerneprioriteter for vækst og beskæftigelse og først og fremmest satses på viden, innovation og udnyttelse af den menneskelige kapital. Herudover effektiviseres strategiens administration.

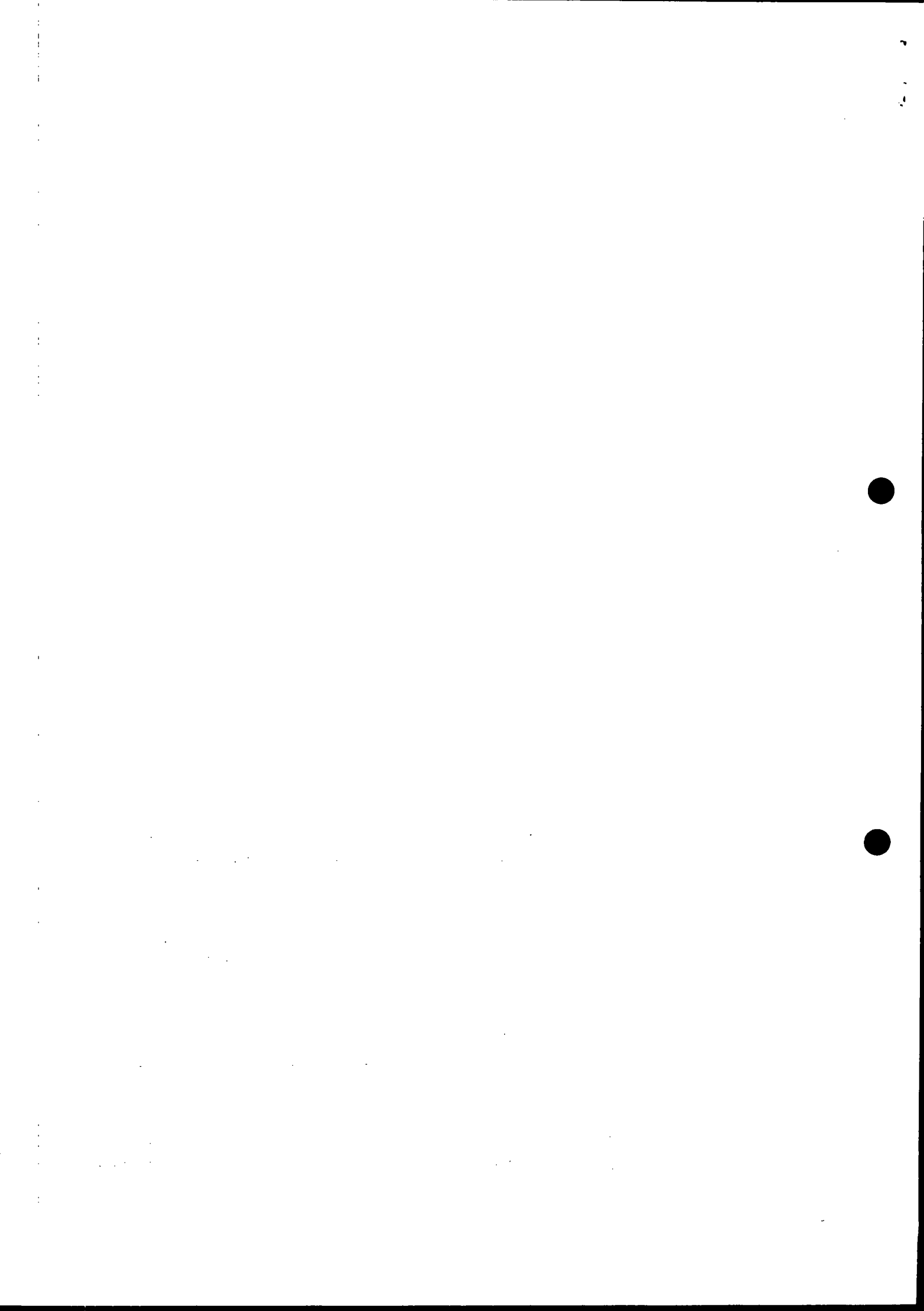
Konklusionerne for strategiens tre dimensioner - den økonomiske, den sociale og den miljømæssige - er samlet i tre overordnede temaer: 1) *Viden og innovation – drivkraften for en holdbar vækst*; 2) *Et område, det er attraktivt at investere og arbejde i*, og 3) *vækst og beskæftigelse til fordel for social samhørighed*. Dertil kommer et afsnit vedrørende bedre styring af strategien, hvoraf det fremgår, at medlemslandene skal udarbejde deres nationale reformprogrammer i samråd med bl.a. de **nationale parlamenter**, efter hver enkelt medlemslands egne procedurer.

Endvidere blev EU's stats- og regeringschefer enige om, at beholde målet om at skære yderligere 15-30 % af medlemslandenes **CO2 reduktion** i 2020.

Det Europæiske Råd besluttede, at det på sit møde i juni 2005 vil vedtage en erklæring om de styrende principper for **bæredygtig udvikling**, der skal danne grundlag for fornyelse af strategien for bæredygtig udvikling.

DER opfordrede Kommissionen til at gøre alt for at nå, at begynde opførelsen af ITER (den internationale termonukleare forsøgsreaktor) på en europæisk lokalitet inden udgangen af 2005. DER bekræftede, at EU er fast besluttet på at spille en vigtig rolle inden for FN generelt, og specielt i forbindelse med forberedelsen af **FN-topmødet**.

Desuden opfordrede DER Syrien til hurtigt at fortage en fuldstændig tilbagetrækning af alle syriske tropper og efterretningstjenester fra **Libanon** efter en præcis tidsplan, og gav udtryk for at EU opmærksomt vil følge valgprocessen i Libanon og være parat til at yde bistand.

1. Stabilitets- og vækstpagten

Topmødet vedtog at ændre i stabilitets- og vækstpagten. Indledningsvist skal der gøres opmærksom på, at stabilitets- og vækstpagten blandt andet er indeholdt i en særlig rådsforordning (1467/97 af juli 1997) om fremskyndelse og afklaring af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud.

Også rådsforordning 1466/97 af juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker, er en del af vækst- og stabilitetspagten.

Mange af de vedtagne ændringer på topmødet skal nærmere undersøges og klargøres før de bliver endeligt vedtaget i de nye rådsforordninger.

Traktatens bestemmelser vedrørende offentlige underskud og offentlig gæld m.v. findes i art. 104, stk. 1-14.

Stabilitets- og vækstpagten opererer i dag med, at medlemsstaternes budgetsaldoer skal være "tæt på balance eller i overskud" (mellemfristet målsætning). Dette foreslås ændret under hensyntagen til, at EU-25 er blevet mere heterogen. For lande med lille gæld / høj vækst er målsætningen nu på -1 pct. af BNP og for lande med stor gæld / lav vækst er målsætningen balance eller overskud.

De medlemsstater der i dag ikke kan leve op til de nye kriterier, bør foretage tilpasninger på 0,5 pct. af BNP årligt (såkaldt cyklisk korrigeret tilpasning).

Hvis landene imidlertid gennemfører større **strukturelle reformer**, der har langsigtede udgiftsbesparende virkninger – og herunder pensionsreformer – behøver landene ikke nødvendigvis at opfylde de ovenfor nævnte mellemfristede målsætninger. Denne ændring laves for at styrke pagtens vækstorienterede karakter.

For så vidt angår det meget vigtige spørgsmål om selve proceduren i forbindelse med **overskridelsen af 3 pct.-grænsen for underskud**, foretages også nogle ændringer.

Traktaten (art. 104, stk. 3) opererer med, at der skal tages hensyn til om medlemslandets underskud overstiger de offentlige investeringsudgifter samt "andre relevante forhold", når Kommissionen foretager en vurdering, om der foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud.

Det foreslås nu, at Rådet giver begrebet "andre relevante forhold" et konkret indhold f. eks. i form af udgifter til fremme af international solidaritet eller til fremme af eu-

ropæiske mål, navnlig Europas forening, hvis sidstnævnte har en negativ indvirkning på en medlemsstats vækst (læs: Tysklands genforening). I det hele taget gives "andre relevante forhold" en meget bred økonomisk betydning.

Også her vil der blive lagt vægt på om underskuddet skyldes gennemførelse af strukture reformer på pensionsområdet.

Endelig kan det nævnes, at grænsen for hvornår et uforholdsmæssigt stort underskud er "exceptionelt", og dermed tilladt, ændres. I dag anses underskuddet for exceptionelt, hvis BNP falder med mindst 2 pct.

Fremover foreslås det, at underskuddet er "exceptionelt", hvis "det skyldes negativ vækst eller et akkumuleret produktionstab i en længere periode med meget lav vækst i forhold til potentialet". Sidstnævnte definition er selvsagt meget mere rummelig.

Det bør også nævnes, at medlemslande med for store underskud fremover vil få længere tid til at korrigere deres budgetsituation.

Alt i alt er der lagt op til, at stabilitets- og vækstpagten fremover vil blive administreret betydeligt mere lempeligt i forhold til gældende retsregler (forordningerne 1466 og 1467).

2. Et nyt afsæt for Lissabon-strategien

Under overskriften *et nyt afsæt for Lissabon-strategien: partnerskab for vækst og beskæftigelse* vedtog DER en række konklusioner, der skal sætte ny gang i Lissabon-strategien fem år efter lanceringen på DER's møde i Lissabon i 2000. Essensen af de mange anbefalinger er, at der udvælges nogle kerneprioriteter for vækst og beskæftigelse og først og fremmest satses på viden, innovation og udnyttelse af den menneskelige kapital. Herudover effektiviseres strategiens administration.

Konklusionerne for strategiens tre dimensioner - den økonomiske, den sociale og den miljømæssige - er samlet i tre overordnede temaer: 1) *Viden og innovation - drivkraften for en holdbar vækst*; 2) *Et område, det er attraktivt at investere og arbejde i*, og 3) *vækst og beskæftigelse til fordel for social samhørighed*. Dertil kommer et afsnit vedrørende bedre styring af strategien.

DER bemærker, at de **finansielle overslag for perioden 2007-2013** bør sikre EU passende midler til generelt at gennemføre sine politikker - herunder også politikker, der medvirker til opfyldelse af Lissabon-prioriteterne, og derudover bemærker DER, at **ændringerne af stabilitets- og vækstpagten** vil bidrage til Lissabon-strategien og

give medlemslandene mulighed for fuldt ud at spille deres rolle med hensyn til at sætte gang i væksten på lang sigt. I konklusionerne bekræftes det at Lissabonstrategien skal ses i en større sammenhæng, hvori kravet om **bæredygtig udvikling** indgår. Dette indebærer ifølge konklusionerne, at nutidens behov skal tilgodeses, men ikke på bekostning af kommende generationers muligheder for at få indfriet deres behov.

Kommissionen, Rådet og medlemslandene opfordres til straks at sætte ny gang i strategien med på baggrund af konklusionerne, der er centreret om vækst og beskæftigelse. Desuden opfordres arbejdsmarkedets parter til at fremlægge et fælles arbejdsprogram for vækst og beskæftigelse samt Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg til sammen med medlemslandenes økonomiske og sociale udvalg og andre partnerorganisationer at oprette et interaktivt netværk for initiativer i civilsamfundet, der skal fremme gennemførelsen af strategien.

Nedenfor forsøges indholdet af DER's konklusioner vedrørende Lissabonstrategien gengivet forholdsvis kortfattet.

2.1 Viden og innovation - drivkræfter for en holdbar vækst

Den helt centrale anbefaling er, at udvikle forskning og uddannelse og alle former for innovation.

Det overordnede mål vedrørende investering i forskning og udvikling er stadig at nå op på et investeringsniveau på 3 % med en passende fordeling mellem private investeringer og offentlige investeringer. Målet skal bl.a. nås ved hjælp af skattemæssige incitamenter til fremme af private investeringer, en bedre løftestangseffekt i de offentlige investeringer og en mere moderne styring af forskningsinstitutioner og universiteter.

DER fremhæver det syvende rammeprogram for forskning og udvikling som løftestang for de nationale forskningsbudgetter og fremhæver vigtigheden af at oprette et **europæisk forskningsråd**, der støtter avanceret forskning og grundforskning lige som der skal skabes bedre vilkår for forskernes mobilitet og forskningsvirksomhed. Arbejdet med **det europæiske rumprogram** nævnes herunder.

Medlemslandenes egne innovationspolitikker bør støtte innovative SMV'er, herunder højteknologiske opstartsvirksomheder, fremme fælles forskning mellem virksomheder og universiteter, forbedre adgangen til risikovillig kapital, omlægge offentlige indkøb i retning af innovative produkter og tjenesteydelser samt udvikle partnerskaber for innovation og innovationscentre på regionalt og lokalt plan.

Det Europæiske Råd noterede sig, at Kommissionen vil fremlægge et forslag om **oprettelse af et europæisk teknologisk institut**.

Teknologiske initiativer baseret på offentlig-private partnerskaber og oprettelse af teknologiske platforme for at fastlægge forskningsdagsordenen på langt sigt skal sikre en **solid industristruktur** på hele EU's område. Kommissionen skal inden juni aflægge rapport om det forberedende arbejde på dette område.

Den Europæiske Investeringsbank bør udvide sine muligheder for struktureret finansiering til at omfatte F&U-projekter.

Generel brug af informations- og kommunikationsteknologier (IKT) inden for de offentlige tjenester, i SMV'erne og i hjemmene skal udvikles, og i den forbindelse fremhæves initiativet "i2010".

DER mindede om miljøpolitikens betydning for Lissabon-strategien og fremhævede i den forbindelse at udvikling af **miljøinnovationer** og **miljøteknologier** skal fremmes kraftigt – specielt inden for energi- og transportsektoren med særlig fokus på SMV'erne og på at fremme miljøteknologi i offentlige indkøb. Kommissionen og medlemsstaterne blev opfordret til straks at iværksætte handlingsplanen for miljøteknologi, og DER bekræftede vigtigheden af målet om at standse tabet af **biodiversitet** inden 2010, navnlig ved at indarbejde kravet herom i andre politikker.

DER understregede herudover vigtigheden af en **effektiv energiudnyttelse**. Kommissionens påtænkte initiativ om energieffektivitet samt forventede grønbog herom i 2005 blev nævnt i denne forbindelse.

2.2 Et område, det er attraktivt at investere og arbejde i

EU bør fuldføre det indre marked og etablere bedre rammer for virksomhederne, som på deres side bør udvikle deres sociale ansvar. Medlemslandene opfordres i den forbindelse til en intensiv indsats for at gennemføre direktiverne. En række initiativer på det indre markeds område har i den seneste tid vakt en vis debat.

For så vidt angår det famøse forslag til **direktiv om tjenesteydelser** bemærker DER, *at for at kunne fremme vækst og beskæftigelse og styrke konkurrenceevnen skal det indre marked for tjenesteydelser være fuldt funktionsdygtigt, samtidig med at den europæiske sociale model bibeholdes. På baggrund af den aktuelle debat, der viser, at den nuværende affattelse af direktivforslaget ikke lever helt op til kravene, ønsker DER, at der i lovgivningsprocessen udfoldes alle bestræbelser for at skabe en bred konsensus, der opfylder alle disse mål. Det Euro-*

pæriske Råd bemærker, at effektive tjenesteydelser af almen økonomisk interesse har en væsentlig rolle at spille i en effektiv og dynamisk økonomi.

DER bemærker endvidere, at *enhver aftale om REACH* (EU's nye kemikalielovgivning) skal forene ønsket om at beskytte miljøet og sundheden med kravet om at fremme den europæiske industris konkurrenceevne, idet opmærksomheden særlig rettes mod SMV'erne og deres innovationskapacitet.

For så vidt angår **statsstøtte** opfordres medlemslandene fortsat til nedbringe det generelle niveau for statsstøtte. Derudover bør statsstøtten omlægges til at støtte visse horisontale mål som forskning og innovation samt udnyttelse af den menneskelige kapital.

DER understreger betydningen af **bedre regulering og mindskning af de administrative byrder** for virksomheder, hvilket kræver en indstats på såvel EU - som på nationalt plan. Kommissionen og Rådet opfordres til at finde frem til en fælles metode til måling af de administrative byrder inden udgangen af 2005.

I relation til SMV'erne opfordres medlemslandene til at mindske de administrative byrder, indføre kvikskranke-ordninger og åbne adgangen til lån, mikrolån samt andre finansieringsmetoder og ledsagende tjenesteydelser. SMV'ernes adgang til fællesskabsprogrammerne er ligeledes af stor betydning.

Den Europæiske Investeringsfond opfordres til at sprede sin indsats, især til fordel for finansieringen af innovative SMV'er gennem lokale investornet (business angels) og teknologioverførsler. Fleksible finansielle midler, der er tilpasset denne form for aktivitet, bør kortlægges sammen med Kommissionen. Denne indsats skal også understøttes af det nye fællesskabsprogram for konkurrenceevne og innovation.

Udbredelsen af højhastighedsnet i utilstrækkeligt dækkede områder er en forudsætning for udviklingen af en videnbaseret økonomi, og generelt vil investeringer i infrastrukturer fremme vækst og føre til større konvergens på det økonomiske, sociale og miljømæssige plan. Det Europæiske Råd understreger vigtigheden af at gennemføre de prioriterede projekter inden for transport- og energinet.

2.3 Vækst og beskæftigelse til fordel for social samhørighed

DER udtrykker i konklusionerne tilfredshed med Kommissionens meddelelse om den sociale og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden og giver udtryk for at en forøgelse af beskæftigelsesfrekvenserne og en forlængelse af den erhvervsaktive del af livet

kombineret med en reform af de sociale beskyttelsessystemer er det bedste middel til at bevare det nuværende sociale beskyttelsesniveau.

Det fremgår, at Kommissionen til efteråret aflægger rapport til Det Europæiske Råd om, hvordan man sikrer bæredygtig finansiering af EU's sociale model.

For at få flere i arbejde bør der sættes på en aktiv beskæftigelsespolitik, på det økonomisk attraktive ved et arbejde, på foranstaltninger, der forener arbejdsliv og familieliv, herunder en forbedring af børnepasningsordninger; også lige muligheder, strategier for en aktiv aldring, fremme af social integration og omdannelse af sort arbejde til rigtige job bør prioriteres.

Beskæftigelsespotentialer inden for tjenesteydelser til personer og virksomheder, inden for den sociale økonomi, inden for fysisk planlægning og miljøbeskyttelse samt inden for de nye industrierhverv skal også udvikles via fremme af lokale partnerskaber for vækst og beskæftigelse.

For arbejdstagernes og virksomhedernes vedkommende vil nye former for tilrettelæggelse af arbejdet og mere forskelligartede aftalevilkår, der bedre kombinerer fleksibilitet og sikkerhed, bidrage til tilpasningsevnen. Der skal også lægges vægt på en bedre foregribelse og styring af økonomiske forandringer.

Medlemslandene opfordres til at intensivere bestræbelserne på at hæve det generelle uddannelsesniveau og nedbringe antallet af unge, der forlader skolen for tidligt, navnlig ved at følge arbejdsprogrammet "Uddannelse og erhvervsuddannelse 2010". DER opfordrer medlemslandene til at, livslang læring bliver et tilbud for alle, idet der lægges særlig vægt på at give mindre kvalificerede arbejdstagere og personale i SMV'ere adgang til livslang læring. Der opfordres derfor til hurtig vedtagelse af det program, som Kommissionen inden længe forelægger herom.

Derudover skal adgang til arbejdsmarkedet lettes gennem tilrettelæggelse af arbejdstiden, tjenesteydelser til støtte for familierne, erhvervsvejledning og nye former for udgiftsdeling.

Geografisk og erhvervmæssig mobilitet bør fremmes, og vigtigheden af udbredelsen af Europass og vedtagelsen af direktivet om anerkendelse af faglige kvalifikationer i 2005 og en europæisk referenceramme for kvalifikationer i 2006 understreges.

Der bør fortsættes en politik for social integration med en flerdimensional tilgang, idet de bør koncentrere sig om bestemte målgrupper, som f.eks. børn, der lever i fattigdom.

Det Europæiske Råd vedtog den europæiske ungdomspagt, som et af de instrumenter, der kan bidrage til at virkeliggøre Lissabon-målene. Ungdomspagtens formål er at forbedre mulighederne for uddannelse, erhvervsuddannelse, mobilitet, integration på arbejdsmarkedet samt social integration for de unge i Europa og samtidig gøre det lettere at forene arbejdsliv og familieliv.

2.4 Bedre styring af Lissabon-strategien

For at sikre effektivitet indføres en forenklet ordning til administration af Lissabon-strategien, der bygger på en cyklus på tre år, som starter i 2005 og skal fornyes i 2008.

Den nedenfor beskrevne cyklus begynder i april 2005 med Kommissionens fremlæggelse af de integrerede retningslinjer, som fastlægges på grundlag af konklusionerne fra dette DER-møde. Medlemslandene opfordres til at fastlægge deres nationale reformprogrammer i efteråret 2005.

Den forenkledede metode omfatter følgende etaper:

➤ Kommissionens strategirapport

Den treårige cyklus kommer til at tage udgangspunkt i **Kommissionens strategirapport**, som behandles i Rådets kompetente sammensætninger og drøftes på Det Europæiske Råds forårsmøde, der fastlægger de politiske retningslinjer for strategiens økonomiske, sociale og miljømæssige dimension.

➤ Rådets integrerede retningslinjer

I overensstemmelse med procedurerne i artikel 99 og 128 TEF, og på baggrund af Det Europæiske Råds konklusioner vedtager Rådet et sæt **integrerede retningslinjer**, der består af to elementer: *de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer (BEPG) og retningslinjerne for beskæftigelsen.*

BEPG bør fortsat omfatte hele viften af makro- og mikroøkonomiske politikker og beskæftigelsespolitikkerne og skal sikre den generelle økonomiske sammenhæng mellem strategiens tre dimensioner.

➤ Nationale reformprogrammer og EU's Lissabon-program

På grundlag af de integrerede retningslinjer

- skal medlemslandene fastlægge **nationale reformprogrammer**, som udarbejdes i samråd med alle interessenter på regionalt og nationalt plan, bl.a. de parlamentariske organer, efter hver enkelt medlemslands egne procedurer. Programmerne skal tage hensyn til de nationale politiske processer og vil kunne revideres, hvis situationen ændrer sig. Medlemsstaterne skal styrke deres interne koordination, eventuelt ved at udpege en national Lissabon-koordinator.

- skal Kommissionen fremlægge EU's Lissabon-program, der dækker alle de foranstaltninger, som skal iværksættes på EU-plan til fremme af vækst og beskæftigelse.

➤ En enkelt national rapport

Medlemslandenes årlige rapporter til Kommissionen om opfølgningen af Lissabon-strategien - herunder rapporterne om anvendelsen af den åbne koordinationsmetode - samles i et enkelt dokument. I dokumentet skelnes tydeligt mellem de forskellige indsatsområder og gøres status over de foranstaltninger, der er truffet i løbet af de forudgående tolv måneder med henblik på iværksættelse af de nationale programmer.

Det første dokument af denne art fremlægges i efteråret 2006.

- Kommissionen aflægger hvert år rapport om gennemførelsen af strategiens tre dimensioner. På grundlag af Kommissionens analyse gør Det Europæiske Råd hvert forår status over de fremskridt, der er gjort, og tager stilling til, hvilke justeringer af de integrerede retningslinjer der måtte være nødvendige.

3. Klimaændringer

Det Europæiske Råd hilste Kommissionens meddelelse med titlen "At vinde kampen mod den globale klimaændring" velkommen og opfordrede Kommissionen til at fortsætte sin cost-benefit-analyse af strategierne for reduktion af CO₂.

Mulighederne for en ordning efter 2012 som led i processen vedrørende klimaændringer skal undersøges. Det Europæiske Råd understregede, at der er behov for at fastlægge en EU-strategi til bekæmpelse af klimaændringerne på mellemlangt og lang sigt, der er i overensstemmelse målet om at den årlige globale gennemsnitlige overfladetemperatur ikke må stige mere end 2 grader Celsius i forhold til det førindustrielle niveau.

DER gav udtryk for den holdning, at der bør overvejes reduktionsveje i gruppen af udviklede lande i størrelsesordenen 15-30% i 2020 sammenlignet med udgangspunktet i Kyoto-protokollen og derefter i henhold til ånden i de konklusioner, der er vedtaget af Rådet (miljø).

Disse reduktionsintervaller skal vurderes nærmere på baggrund af de kommende drøftelser om, hvad der skal til for at nå målet, herunder cost-benefit-spørgsmålet. Det skal også vurderes, hvordan man effektivt kan inddrage lande med et stort energiforbrug, heriblandt de nye vækstlande og udviklingslandene;

DER understregede endvidere, at foranstaltninger, der gør det muligt at reducere emissionerne på en omkostningseffektiv måde skal fremmes samt at DER regelmæssigt vil tage dette emne op.

4. Bæredygtig udvikling

Det Europæiske Råd besluttede, at det på sit møde i juni 2005 vil vedtage en erklæring om de styrende principper for bæredygtig udvikling. Erklæringen skal danne grundlag for fornyelse af strategien for bæredygtig udvikling, vedtaget i Göteborg i 2001. Den nye strategi skal vedtages inden udgangen af 2005, og Kommissionen har tilkendegivet, at den vil fremsætte de relevante forslag i god tid.

5. ITER (den internationale termonukleare forsøgsreaktor)

Det Europæiske Råd insisterede på det nødvendige i, at begynde opførelsen af ITER (den internationale termonukleare forsøgsreaktor) på en europæisk lokalitet inden udgangen af 2005, og opfordrede Kommissionen til at gøre alt for at nå dette og især at få afsluttet forhandlingen af den internationale aftale inden juli 2005.

6. Forberedelse af FN-topmødet i september 2005

DER bekræftede, at EU er fast besluttet på at spille en vigtig rolle inden for FN generelt, og specielt i forbindelse med forberedelsen af FN-topmødet. EU ønsker, at processen munder ud i formuleringe af fælles svar på de store problemer, som udvikling, sikkerhed og menneskerettigheder udgør. Kommissionen og Rådet blev opfordret til at fremskynde deres arbejde, navnlig for så vidt angår de forskellige elementer vedrørende udvikling, med henblik på endelig fastlæggelse af holdningerne til de forskellige emner og med henblik på at gøre det muligt for EU at spille en aktiv rolle i de kommende drøftelser.

DER understregede Afrikas særlige betydning i 2005.

7. Libanon

Det Europæiske Råd tilsluttede sig Rådets konklusioner vedrørende Libanon af den 16. marts 2005, og bekræftede ønsket om et suverænt, uafhængigt og demokratisk Libanon, idet der blev erindret om vigtigheden af resolution 1559 fra FN's Sikkerhedsråd og udtrykte fuld støtte til FN's generalsekretærs særlige udsending.

Desuden opfordrede DER Syrien til hurtigt at fortage en fuldstændig tilbagetrækning af alle syriske tropper og efterretningstjenester fra Libanon efter en præcis tidsplan,

og gav udtryk for, at EU opmærksomt vil følge valgprocessen i Libanon og være parat til at yde bistand.

Med venlig hilsen

Marianne Treumer Ammitzbøll og Niels Hoffmeyer